

Velja po pošti:
celo leto naprej . K 26.—
pol leta " " " 13.—
tretje leta " " " 6-50
en mesec " " " 2-20
Nemčijo celoletno " 29.—
ostalo inozemstvo " 35.—

Ljubljani na dom:
celo leto naprej . K 24.—
pol leta " " " 12.—
tretje leta " " " 6.—
en mesec " " " 2.—
Pravi prejemani mesečno K 1-50

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna poltivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna poltivrsta (72 mm)
30 vinarjev

Izhaja:

vsak dan, izvenoma nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Pokupci se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
prejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Opravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran račun št. 4.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Uredniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Prekrižani računi!

Nastop dr. Šusteršiča v vojni odseku avstrijske delegacije je pravil vladne stranke v veliko zadrego. Bilo je vse tako lepo namenjeno! Nemški nacijonalec Dobernik, za krm krščanski socialcec Steiner in ponečno še Poljak Kozłowski — vsi bili naenkrat v vojnem odseku nacije opozicijsko strano. Zahteve vojnega ministra za mornarico in druge vojne potrebe so se jim zdele prevelike in opozarjali so zlasti na položaj državnih financ, češ, da ni videti, da najti pokritja za velike vojne izdatke. — Račun vladnih strank je pa tak: Slovani, ki so v opoziciji, bodo po novim vojnim stroškom nasprovali iz svojega opozicijskega stanja. Potem ostanejo le še delegati vojske zbornice, ki pa tvorijo le eno celotno delegacijo. A odločilni krogi bodo trpeli pod nobenim pogojem, da bi se vojne potrebščine črtale. Bicerth bo tedaj prisiljen svoje vladne stranke za vsako ceno pridobiti za vojne zahteve; a te bodo prezentirale svoje račune, zahtevale bodo za izdatke kompenzacije na notranje političnem polju. Vlada jim bo morala goditi, na kar bodo s težkim srcem glasovale za vse — a avstrijski avkoplačevalci bi poleg rednavtk morali plačati tudi še posebne in morebiti dražje račune vladnih strank, ki bi se pa kljub temu blesetale v »patriotizmu« in bi očitale v lovanom pomanjkanje razumevanja državne potrebe.

Tako so računale vladne stranke. Vse te račune je temeljito prekrižal dr. Šusteršič. S kuhinjskimi besedami je povedal vladnim strankam v vojnem odseku dvojno: prvič, da one nimajo pravice pritoževati se o slabem položaju državnih financ — kajti baš njihova dolžnost je bila napraviti red v državnem gospodarstvu. Dve leti ste na vladi, jim zaklical, pa niste ničesar naredili v tem pogledu! Trkajte torej na lastna prsa. Vaše današnje tožbe so priznanje popolnega poloma vašega hvalisanega letnega zistema. — Drugič pa je dr. Šusteršič povedal gospodom, da gode on, ki ne pripada vladnim strankam, mirno glasoval za nove bojne

ladje, to pa zato, ker so **neobhodno potrebne za obrambo naše slovenske in hrvaške zemlje ob jadranski obali, odnosno za ohranitev miru**, ker se nas Lah ne bo upal napasti, ko vidi, da smo **močni**. Opozicijski apelar na patrijotična čustva. —

Učinek tega nastopa načelnika S. L. S. je bil eklatanten. Vladne stranke so se videle razkrinkane. Dobro vedo, kak velikanski pomen se polaga na najmerodajnejšem mestu na obnašanje strank napram nujnim zahtevam obrambe države zoper zunanje nevarnosti, — so vladne stranke uvidevale, da zaidejo v zelo dvomljiv in naravnost opasen položaj, če le nekoliko še vstrajajo na svojem odklonilnem stališču zoper predloge vojne uprave.

Njihova zadrega je bila pomilovanja vredna. Storile so, kar je bilo najbolj pametno — retirirale so takoj drugi dan na celi črti. Glasovati bodo morale in glasovale bodo za zahteve vojne uprave brez vsakih strankarskih »kompenzacij«.

Razume se, da se je velika zadrega zrcalila tudi v vladnem časopisu.

Glavno glasilo nemškega »Freisinn« »Neue Freie Presse« je pa kar besnela proti dr. Šusteršiču, češ, da ima le-ta edini namen, spraviti Nemce ob kredit na najvišjem mestu in sestaviti vladno večino brez Nemcev. — Vsa jeza nad prekrižanimi računi se zrcali v njenih sobotnih jutranjih in večernih člankih, posvečenih tej zadevi. Posebno zanimivo je pa, da je v svoji jezi »Neue Freie Presse« tudi poudarjala, da dr. Šusteršič kot kranjski delegat lahko glasuje za nove ladje — češ, Kranjska kot »pasivna« dežela jih itak ne bo plačala, temveč plačati jih bodo morale bogate severne dežele! No, te tolažbe jej nočemo vzeti.

Pač pa naj vladne stranke ne iščejo razlogov za nastop dr. Šusteršiča v prilog naše vojne mornarice drugod kot tam, kjer so. Te razloge je dr. Šusteršič jasno povedal: Nove bojne ladje so neobhodno potrebne za obrambo naše jadranske obale. — To je vprašanje, ki je odločilnega pomena za prihodnost Hrvatov in Slovencev. Zato so slovenski in hrvaški delegati doslej vselej glasovali kakor en moč za potrebe mornarice. Gre za eksistenco Hrvatov in Slovencev.

Dr. Šusteršič v avstrijski delegaciji.

Dr. Šusteršič, oziroma politika slovenskih poslancev je zopet v ospredju političnega položaja. Dr. Šusteršičev govor v avstrijski delegaciji je vzbudil toliko pozornost, da so ga polni vsi listi, od »Neue Freie Presse«, ki je našemu voditelju zopet posvetila uvodni članek, pa doli do socialnodemokratskih glasil. Govor načelnika »Slovenskega kluba« je namreč odkril vso neizrečno zadrego, v kateri se spričo velikanskih zahtev vojaške in mornariške uprave nahaja sedanja večina, in to dejstvo večino boli in grize.

Dr. Šusteršič je pribil sledeče: Milijoni za armado in mornarico so potrebni, o tem noben pameten človek ne dvomi. Ko se vse države oborožujejo, ko se oborožuje Italija, Avstrija ne more in ne sme zaostati. Vse, kar poslanci večine in socialni demokrati zoper to govorijo, je prazno in ti poslanci sami svojim besedami ne verjamejo. Tako poslanci večine kakor zastopniki socialne demokracije so trdno prepričani, da moramo dreadnoughte graditi. Predlog socialnih demokratov, naj se Avstrija in Italija skupno domenita, da bosta oboroženje skupno omejile, je zazdal čisto neizvedljiv. Ko je pred par dnevi v laški zbornici socialni demokrat pri draginski debati predlagal, naj se izdatki za armado in mornarico zmanjšajo, ga je ogromna večina zbornice izžvižgala! Minister Luzzatti je nato pribil, da so se angleški socialisti izjavili za vojne izdatke, ker je domovina v nevarnosti. Ljudsko razpoloženje v Italiji je zoper nas, masa laškega ljudstva je nahujskana in ravno letošnje slovesnosti, ko bodo v Rimu proslavljali spomin na zedinjenje Italije, bodo Lahe razplamtele do viška. Oni hočejo Trst in Trident, oni hočejo gospodstvo v Adriji, kakor so pred šestdesetimi in več leti Rim hoteli. Italija je začela dreadnoughte graditi, torej jih moramo tudi mi, ker je naša mornarica tako daleč zadaj za laško. Adrije Lahom ne moremo pustiti. Jugoslovani so pri tem največ zainteresirani. Istra, Goriška in Dalmacija so pretežno slovanske dežele, ki jih moramo do zadnjega braniti. Tisti, ki pravijo, da nam v to svrhu

ni treba ladji, ampak samo armade, ne zaslužijo v svoji naivnosti sploh nobenega odgovora. Zakaj pa tudi Lah tako ne argumentirajo? Treba je le pomisliti, da imamo v Adriji otoke, ki jih ne moremo z nobeno armado braniti, če nam jih ugrabijo; tudi ne more nobena armada s kopnega preprečiti, da nam Lah konfiscirajo vse naše trgovinske brodovje in nam vsa trgovinska pota zastavijo. Sicer pa cellega obrežja ni mogoče s trdnjavami zavarovati, ker bi zato niti deset milijard ne zadostovalo in splošno je za strokovnjaka znano, da trdnjava zoper bojno ladjo veliko ne opravi, nasprotno pa ta obrežje lahko uspešno obstreljuje in napravi veliko škodo.

Če so se gospodje poslanci večine v delegaciji to pot tako obirali, je razlog čisto drug. To vsi vedo, da bodo vojaški upravi dovolili vse, kar zahteva, pa še več! V soboto so ministri odseku razodeli, da nas bo vse skupaj stalo pol milijarde in da bo treba odslaj vsako leto sto milijonov za vojaštvo odšteti. Poslanci se danes popolnoma na čistem glede tega, da se bo to moralo izdajati. Branijo se seveda le gospodje socialni demokrati, to pa izključno zato, da bodo mogli svoje volivce farbat. Njihova hinavščina je v tem oziru tembolj očitna, ker bi bili oni prvi, ki bi, ako bi res nastala nevarnost, da se dreadnoughti ne dovolijo, zanje glasovali, ker je nemogoče, da bi oni odjedli delavstvu velik in dolgoleten zaslužek, ki ga bo od dreadnoughtov imelo. Delavci v tržaški in puljski ladjedelnici pa v plavžih in livarnah križajo socialnodemokratske voditelje, če bi ti res zgradbo novih ladji onemogočili! S temi hinavci in ljudskimi goljufi se pretekati je čisto nepotrebno.

Poslanci večine, ti so, ki so vredni, da jih malo otipljemo. In to je dr. Šusteršič v delegaciji pošteno storil ter se s tako fino ironijo norčeval iz njih, da je zdaj gospodom bridko hudo pri srcu. To mu pa vsi priznavajo brez vsakega pridržka, da je prebrisan, da mu ga ni para. Poslanci večine se zato obotavljajo, ker se boje svojih volivcev. Recimo, da večina dreadnoughtov ne dovoli. No, potem bi jih vlada morebiti od drugače sestavljene večine dobila kakor je sedanja. Izpremeniti bi se morala seveda tudi vlada. Ampak na to ni misliti, da bi hoteli sedanji gospodje večine resno iz večine, ki omogoča vlado, katera Nemcem ne odreče v nacionalnem

LISTEK.

P. L. Coloma:

Juan Miseria.

Povest. — Iz Španskega prevel E. T. (Dalje.)

Salamanka se je silno prestrašila, ko je videla, kam se je pogovor obrnil; trda bi bila komisarja od tega odvrnila in je rekla:

»Pa, gospod, kaj bodo te čenčarije! Kje pa je tisti mernik? Mar ga imam v žepu?«

»V kleti ga ima, v kleti!«

»Kaj pa ti veš?«

»Rada bi si spet kaj nagrahila.«

»Sleparka!«

»Lažnjivka!«

»Jaz lažnjivka? Na lastne oči sem videla, ko so tiste vreče razkladali, predvčerajšnjim še pred zoro, gospod župan, tisti stari mož tamle jih je pa pripeljal na osli, boter Dondito.«

»Jezus, kakšen dirindaj! Kakšni peklerjski jeziki!« je zavpila Salamanka in se pr'jela za glavo. Kakor da ne misli nič posebnega, je stopila k oslarju, ki je strme poslušal ta vrišč, in mu rekla prav potihoma:

»Boter, za božjo voljo molčite, če ne, sem izgubljena!«

Toda boter Dondito je stopil dva koraka naprej in rekel zelo resno in s svojo prirojeno prostodušnostjo:

»Do peklerskih vrat se spremim svojega prijatelja, naprej pa ne storim koraka tudi za lastnega očeta ne.«

»Ali je res, kar pravi ta ženska,« vpraša komisar in ga ostro pogleda.

»Res je, gospod župan. Predvčeršnjim jutraj sem pripeljal v to hišo petindvajset vreč na treh oslih, in sicer sem petkrat pripeljal.«

»In kaj je bilo v teh vrečah?«

»Menda ječmen. Tako mi je rekla ta ženska, ki jih je kupila od svojega strčnika Lopezinka. Rekla je, da bo svojo njivico obsejala, ki jo ima nekje pri mestu.«

»In kje so bile tiste vreče prej?«

»V Lopezinkovem stanovanju, hočem reči v delavnici pokojnega Lopezina.«

»In kje so zdaj?«

Dondito je mignil z rameni in pogledal Salamanko. Ta je videla, da je vjeta; to jo je spravilo čisto iz uma, da je začela vpiti:

»Kaj Vas briga! Zdaj se mi pa kar precej vsi poberite, da bo že enkrat konec tega škandala. Razumete? Če ne, grem pa naravnost k županu in magari k samemu papežu v Rim.«

»Vi greste pri tej priči naravnost v ječo, če mi ne pokažete tistih vreč.«

»Še tega se manjka! Prav ljubi se mi! Revež pa res kmalu ne bi smel ničesar več imeti, če ne, je precej gospodski zraven s svojim strahovanjem, da mu zadnjo tršo pobere.«

Komisarju se je zdelo, da je prišel pravi trenutek, da podere Salamanki pogum; pokaže ji neki papir in slovesno reče:

»To je ukaz kraljevega namestnika, potrjen od sodnika, da Vam preiščemo stanovanje.«

»Kar obrišite se s tem papirjem, mene toliko briga kakor lanski sneg, da veste.«

Komisar je ukazal dvema policajema, naj zadržujeta ljudi, ki so se gnetli pred vratmi, sam pa je stopil z drugima dvema v stanovanje. Salamanka je kričala in vila roke.

»Kje je klet?« je vprašal komisar.

Sto rok se je stegnile iz gnječe, ki se je trla pred vratmi, in sto grl je zavpilo hkratu:

»Tam, tam, za omaro!«

Hteto so omaro odmaknili in komisar je stopil po šestih stopnjicah v klet, za njim pa sta peljala policaja Salamanko. Tudi Dondito je šel z njimi. Komisar je odvezal par vreč in prikazal se je ječmen, slabše vrste, črnkast in zanikern; potem je zagrebel obe roki globoko v vrečo in zagrabil

eno peršče ječmena ter ga raztresel po tleh.

»Ali ste videli gospod?« je vzkliknila Salamanka. »Zdaj je pa zadosti tega stikanja, kar brž pojdimol!«

Komisar se ni zmenil za Salamanko in je velel policajema:

»Dajte, bomo to vrečo prevrnili.«

»Kaj pa vendar mislite, gospod!« je zavpila Salamanka razdražena. »Ali mi boste vso klet natrosili?«

Vzdignili so vrečo in jo prevrnili in približno ena tretjina se je vsula na tla, drugo pa se je držalo vreče, kakor da je močno stlačeno. Malo so potresli in mahoma se je vsula na tla nekaj črnega in se razpršilo v zrnat prah.

»Ali ste videli? Ste videli?« je vzkliknil komisar zmagovito. »To je tudi ječmen, kaj ne?«

»Vlaga, vlaga! Od vlage se je spri-dil!« je vpila Salamanka.

»Kakšna vlaga, lažnjivka stara! To je smodnik!«

»Zate, da bi te ž njim posmodili!« je zavpila Salamanka in zbežala proti vratom.

Policaj jo je prijel; Dondito je strme zija v smodnik; potem je pa zamišljen zamrmral:

»Saj pravim, če bi moral biti hudič še enkrat ustvarjen, gotovo bi bil v ženski podobi!«

oziru nobene želje. Tudi ni sedanja opozicija tako neumna, da bi prevzela nase dovoljenje vojaških kreditov; v ta trdi oreh naj le nemški nacionalci, krščanski socialci in Poljaki sami vgriznejo. Nebeško veselje je bilo torej za dr. Šusteršiča, ko je te gospode gledal. Na primer Poljake! Ti so svojim volivcem za trdno obljubili, da dobe kanale. Ampak kanale bodo zdaj požrili dreadnoughti! Krščani, socialci so obljubovali svojim ljudem socialno zavarovanje, velike melioracijske vsote in podobno, a zdaj bo treba s temi lepimi milijončki zgraditi tiste ladje velikanke, ki so se zanje krščansko-socialni redaktirji tako navduševali, ko so jih bralcem na papir risali. Danes so pa postale bridka resnica. Da nemški liberalci nimajo povoda, se posebno veselijo, je tudi jasno. Šli so na Dunaj po svobodno šolo, reformo zakona, ugodnosti za alpske dežele, izboljšanje za uradništvo itd., nazaj bodo pa prišli povedati, da bodo njihovi volivci lahko šli letos poleti v Trst gledat, kako se bo prvi naš dreadnought ponosno na jadranskih valovih zibal... V tej luči se razume večšost in spretnost našega dr. Šusteršiča, ki je pokazal gospodom, v kakšnem položaju se nahajajo po lastni krivdi.

In res! Pol milijarde se zahteva, pokritja pa ni. Finančni minister dr. Meyer je v vojaškem odseku delegacije povedal, da bo treba posojila in končno bo treba novih davkov, ki se jih je večina dozda kakor vrag križa izogibala. Zakaj je večina delala vsa leta, ko je na vladi, tako suho in mršavo politiko, namesto da bi se pobrigala, kako bi se dali dohodki države zvišati in obenem zadovoljiti ljudske socialne potrebe, preden je pustila, da so prišle na vrsto ogromne državne vojaške potrebe? Gospodje so uganjali politiko nemškonalnih fraz in so volivce farbali, drugega pa prav nič. In zato jim privoščimo, da so zdaj prijadrali srečno v tak položaj, da ne vejo nikamor!

In v tem obupnem položaju jih je naš načelnik izdelaval, da je veselje: Dreadnoughti so potrebni, stali nas bodo 300 milijonov, toda, če jih ne gradimo, in nas Lah, vsled tega ojunaten, napade, nas bo vojska desetkrat in dvajsetkrat in tridesetkrat toliko veljala, kaj se torej obrate, možje vešinski? Ni denarja, pravite; volivci so hudo nezadovoljni, nimajo smisla za dreadnoughte. Tega pa ste sami krivi, gospodje. Zakaj pa niste finančne reforme napravili? Bi bilo treba novih davkov in teh se volivci seveda boje. Pa bi bili rešili velike ljudske potrebe. Glejte, mi Slovenci, ki smo v opoziciji, vemo, da so dreadnoughti potrebni, da se morajo dovoliti in da jih boste prisiljeni dovoliti, naj vam volivci doma magari glave odrežejo in soc. demokrati svoje pristaše zoper vas aahujkajo. Mi bomo dreadnoughte dovolili. Za nas to vprašanje ni politično, je vprašanje življenjskega pomena ne za vlado, ampak za državo kot takó. Življenjsko vprašanje obenem za Jugoslovane, ki nam je silno veliko na tem, da nas Lah na Adriji ne prehitijo, ker je potem v prvi

vrsti ob nas! Mi bomo torej nove ladje dovolili, saj se bodo gradile na vsak način, naj napravi mo, kar hočemo. Zato je najbolj pametno, da tako napravimo, kakor nam pamet pravi in kakor je pošteno. Nam se ni treba nikogar bati. Naše politično izobraženo ljudstvo dobro ve, da cesar vojakov in ladji potrebuje. Kako pa se bo to pokrilo, to je skrb vlade in njene večine. Zdaj naj pokaže svojo zmožnost, če je je kaj!

Obenem pa je dr. Šusteršič prepričan, da bi bili Nemci in Poljaki milijone za ladje dovolili proti velikim kompenzacijam od strani države. Vlada, ki je videla, da celo opozicijski Slovenci iz pravega domoljubja dovolijo dreadnoughte, je rekla: Zdaj jih pa morate Vi še bolj in sicer brez vsakega plačila! Tako smo prepričali, da niso Nemcem in Poljakom darovali na našo škodo milijonov, ampak da bodo morali seči v žep, ne da bi za to kaj dobili.

Nastop in taktika dr. Šusteršiča je res občudovanja vredna in Slovenci moremo pri tem imeti ne dobiček. S takim voditeljem ne zmagati, to je nemogoče!

Deželna akcija glede električnih central.

Narodnonapredni možakarji so postali zadnje čase zelo učeni; z veliko modrostjo in razsodnostjo, kakoršne nima oddaleč noben inženir ali tehnik, študirajo in tuhtajo deželne načrte o električnih centralah in preračunavajo, koliko izgube bo imela dežela od podjetij, katerih sploh še nikjer ni. Te govornice se zde že liberalnemu »Gorenjcu« preneumne, zato jih je zadnjo soboto nekoliko okrtal in njih učnost v primerno luč postavil; piše tako-le pod naslovom »Deželna akcija radi električnih central«:

Tozadevna brutalna kritika, ki poganja zadnje dni v nekaterih časopisih, nas sili, da izpregovorimo mirno in stvarno besedo o tej velevažni zadevi. Če so občine in deželni odbor sprožile akcijo za pridobitev električnega toka potom vodnih sil, da bi se mogli Slovenci vsaj polagoma gospodarsko dvigniti, ali je potem treba pavšalno rogoviliti v javnosti zoper to akcijo? Električni tok je dragocena prirodna moč prve vrste, ki jo spoštujemo in uporabljamo ves kulturni svet — le »bogati« Slovenci naj jo bahaško bagateliziramo!

V Ljubljani je električni tok zelo drag, ker se proizvaja potom parne centrale. Pa recimo, da bi se danes odstranila ta parna centrala, da bi torej kar naenkrat v Ljubljani zmanjkalo elektrike za luč in moč in bi prenehala cestna železnica. Kako bi Ljubljana izgledala? Gospodje, ki v javnosti bagatelizirate akcijo deželnega odbora, predstavljajte si to!

Da pa pridemo k stvari, stavimo si najprve vprašanje: Ali so električne centrale na Kranjskem sploh potrebne? Ne bomo se spuščali v podrobnosti, ker zadostuje že splošna označba gospodarskega položaja v deželi, namreč: pomanjkanje delavnih moči vsled izseljevanja domačinov v tujino in v tovarne, pomanjkanje domače industrije

ter grozni nedostatki glede prometa s tujci, splošno zadolženje itd. — lahko z mirno vestjo odgovorimo: da, prav potrebna je ta akcija, da se vsaj sukcesivno prične z elektrificiranjem posameznih okrajev. Le pogledimo okrog sebe! Kroginkrog nas je že polno električnih central in se še usnavljajo. Zakaj bi ravno mi ne storili? Pri tem nas ne sme zmotiti trditev da se kaka centrala ne rentira. Tudi industrijska podjetja niso vsa enako dobičkanosna. Deželnega odbora prva dolžnost pa je da izkuša gospodarsko povzdigniti deželo. Zato tudi skrbi za melioracije itd.

Še manj drži trditev, češ, najboljši rentabilitetni računi se lahko kar naenkrat prevržejo. Za božjo voljo, ko bi človek računil z vsemi eventualnostmi, ki so mogoče, potem bi ljudje še danes stanovali v duplinah, kajti nihče bi si ne sezidal hiše boječ se, da mu jo ne poruši potres ali ne vpepi strela! Potem bi se sploh ničesar ne naredilo.

Da pa je pri takem velikem podjetju na mestu velika previdnost zlasti za deželni odbor v sedanjih finančnih razmerah, to priznavamo radi in tu pridemo k drugemu vprašanju: Kje naj bi se pričelo z ureditvenjem električnih central? Odgovor: naravnost tam, kje je primerno število odjemalcev električnega toka, kjer je potreba najbolj nujna in kjer je zanesljiva vodna sila.

Bled z okolico! Dežela Kranjska nima lepšga kraja! Res. Ali ravno tako res je tudi — ne tajimo tega — da je tamkajšnji gospodarski položaj jako, jako žalosten! Glavni dohodek, les, je pošel. Živinoreja je na siabi stopinj. Vse zadolženo. Ostane še promet s tujci, ki bi lahko veliko donasal, ki pa ne more vzdržati današnje silne konkurence z drugimi modernimi letovišči, nudečimi ves komfort, ki si ga poželega razvajeni bogatini-tujci. Bled in okolica pa nima električne razsvetljave, nima niti vodovoda! Zadostuje torej le manj zahtevajočim, revnejšim tujcem, pa še ti jo kmalu popijajo drugam. Posestniki so veliko zidali! Kaj bo zdaj? Tu je vsekakor treba hitre pomoči!

Ker je na Bledu z okolico ter na Jesenicah dosti odjemalcev, ki komaj čakajo na tok, kar so prizadete občine že vse dognale, ker je Završnica zanesljiva voda ter mali, že izdelani projekt zahteva primeroma le malo denarni žrtev in se pozneje eventualno porabi za rezervo za druge centrale, je naša misel ta da naj tukaj deželni odbor ne odlašaj, ker je škoda časa, zlasti če se pomisli, da bo ta naprava za zgled drugim ter bo budila veselje do nadaljnega dela in pa — da se je ne polasti kdo drugi!

Če torej deželni odbor previdno in sekcesivno po reku: iz malega zraste veliko — začne udeleževati to akcijo, potem ne vidimo nikake nevarnosti, pač pa dobiček in gospodarski napredek.

Vsekakor pa opustimo v gospodarskih zadevah vsako nepremišljeno kritiko, in ne metajmo si samim sebi polen pod noge!

Janez je uprl oči v skromno razpelo, ki je viselo na steni, dar kapucinov. S trnjem venčana sveta glava Zveličarjeva se je nagibala nad nesrečnega jetnika in zdelo se mu je, da mu govore žalostne in sladke oči Kristusove, ne kakor očitek, ampak kakor tolažbo:

»Ker si dvomil, me vidiš tukaj.«

Janez je čutil, kako mu reže bolečina v srce, sklonil je glavo na knjigo in je zaihtel:

»Gospod, Gospod! Ko te pa nisem poznal!«

Ko je pa obrnil nesrečnej ves potrt okoli sebe proseč pogled, je zadel na te-le besede v knjižici: »Tvoj Bog in tvoj Oče razpetih rok, da bi te objel, in ti ne tečeš k Njemu?«¹⁾

In Janez je vstal s stola in se zgrudil na tla pred razpelom; usnice pa so iskale molitve, pa je niso našle; toda njegovo ihtenje in stoki, od bolečine in kesanja in ljubezni, so izražali viharne občutke pobožne duše, ki kliče in išče svojega Boga in ga najde pr. bitega na križ.

P. France ni nikdar govoril z Janezom o zločinu, ki je mislil, da ga je fant res storil. Bal se je vzbudit v tem odkritem, občutljivem srečanju sramotni spomin. Zato je pa upal, da bo slišal to iz ust njega samega pri spovedi in da mu bo tedaj zacelil rano njegove duše z resničnim kesanjem in zdravno po-

¹⁾ Pater Ludovik iz Granade.

Štrajk na graški tehni.

Da ne pozabi svobodoljubni nemški burš v zakajenih knajpah p. noma na svoj »poklic« in da more di on vsaj vsake kvatre enkrat »vdušen« pohiteti v hram učenosti, za to je na avstrijskih visokih šol prav dobro preskrbljeno. Če ni Wamunda, so Slovani, če teh ni, je klerikalizem tis a sila, ki tudi najlenega burša zdrami k »delu«. Za tošnji predpust so si graški burši pet omislili svoj hec.

Kakor znano, je klerikalni hahv ki je lteos vzel nase podobo katoliškega poljskega sociologa. P. Zimmana iz Poznania, zopet razburil »hove svobodomiselnega« »znanstvega sveta«. Divjaško pustošenje štrajk na krakovski univerzi že meva po avstrijskih vseučilišč Gradec, zvest samemu sebi, je letos lo vse prekosil. V petek dne 3. t. meseca se je vršilo na tehnikih zborvanje kjer so sklenili prirediti en dneven oficijalen štrajk »v protest k rikalnim napadom na visoke šole, znak simpatij do preganjanih brate v Krakovu in one sumljive sodrge Rusije«.

Da bo več zaleglo, bodo graški burši menda s Slovani vred tudi v dol procesiji nadlegovali meščane in orali promet. Na tej skupščini, kiji predsedoval burš s popolnoma obvezo no glavo, so se zlasti starejši komilijni potegovali za tridneven štrajk, k se jim je zdel en sam dan premas. Sprejel se je tudi predlog, vsak p skus ovirati izvršitev oficijelnega štrka s silo prepričati. »Mir san jo olle friheitlich«, je donelo križem dvorani ko se je še enkrat slovesno trdilo, da morajo burši vedno stati sveto svobodo visokih šol in jo bran Vivat academia!

BURNE PRIZORE V BOSENSKE DEŽELNEM ZBORU

so v seji dne 1. t. m. ob glasovanju § 16. poštnohramilnične predloge uporili Srbi. Pred glasovanjem so oč in se zbrali v prostoru, ki je od predsedniškega odra oddeljen le z deskami. Ko so tu čuli, da je predsednik javil, da je zborn. sklepna in odre glasovanje, so vprizorili grozovit hr in vrli v zbornico, ki je pa v iste trenutku končala glasovanje in predsednik Bašagić med grozn vpitjem Srbov naznanil, da je navedni paragraf sprejet V tem slučaju držali skupaj proti Srbom oba hrva ka in muslimanski klub in virilis ki niso srbske narodnosti.

ATENTAT NA PERZIJSKEGA NARODNEGA MINISTRA.

Iz Teherana poročajo: Ko se je soboto pripeljal finančni minister S ol Daule pred svojo hišo, sta ga d človeka ustrelila. Ranjena sta tudi d stražarja. Napadalce zasledujejo.

93 MILIJONOV ZA AMERIČANSE ARMADO.

Državna zbornica (kongres) je dolgih debatah sprejela vojaško prelo, ki zahteva 93 milijonov. Za z koplove v vojaški službi je dovol kongres 125.000 dolarjev. Dovoljen

XV.

Salamanko so odpeljali v ječo in strogo zastražili. Smodnik, ki so ga našli pri nji, je jasno dokazal, da je bila v zvezi z naklepi, ki so jih kovali republikanci, in sodnik, ki se je moral ooriti obenem z zvijačami zarotnikov in pa s prikrito potuho, ki so jim jo dajale nekatere oblasti, je mislil, da je dobil s Salamanko ono nit, s katero bi se dal vozeti popolnoma razvozljati. Lopezinek, katerega je zamorec Martin res naznanil, je pobegnil, in ona čudna listina, ki jo je prinesel zdravnik Benitez, je dokazovala zadosti jasno, v kakšnem sporazumu sta bila ubegli rodoljub pa stara padarica. Vrh tega je hitela še botra Prepeluha naznaniti, da je videla tisto nevarno listino v Salamankinih rokah, četudi se je morala bati, da pride sama ob farno cerkev sv. Mihela; prav kakor tisti nevoščljivci, ki je bil zadovoljen, da postane škilast, samo če sosed oslepi.

Ko je Salamanka videla, kako je sama in zapuščena, ji je začel pogum apadati. Ker so ji bila pota pravice neznan, se ji je zdelo nevarnost še večja, kakor je bila res in edini up, ki ji je še ostal, je bil Lopezinek. Zato je trdovratno ostala pri svojih prejšnjih izjavah in je zatrjevala, da je tisti ječmen kupila od Lopezinka, da poseje objivo, ki je bila v resnici njena last; pristavila je tudi zelo resno, da je go- lovo vlaga v kleti spridila zrnje, da je dobilo potem podobo smodnika. Sodnik se je s težka vzdržal smeha, ko je

slišal to neumno laž; a Salamanka je z veliko resnostjo navajala za svojo trditev čudne slučaje, ki jih je sama opazovala na dolgi poti svojega učnega poklica. Njen mož je prišel ob vse lase, ker je spal pod milim nebom zraven neke luže; in ona sama je videla, kako so se črne stonoge izpremenile vsled vlage v bele in se nazadnje razpočile kakor rakete. Zakaj se pa ne bi pri ječmenu narobe zgodilo?

Pater Franc, ki je po svoji navadi obiskoval vse jetnike, kar jih je prišlo v ječo, je hotel videti tudi Salamanko. Toda ta je bila v najstrožjem zaporu, nihče ni smel z njo govoriti in tudi njemu niso hoteli tega dovoliti.

Skoro samo ena stena jo je ločila od Janeza, katerega je ona tako zločinsko spravila v nesrečo. Janez je v tem času prebiral v svoji temnici knjižico, ki mu jo je dal kapucin, da se pripravi za spoved in obhajilo. Pater je presodil, da je fant že sposoben da sprejme svete zakramente in ga je nagovarjal, naj to stori; določil je za to slovesnost cvetno nedeljo. Skesan je obrnil mladenci svoje oči na preteklo življenje. Ubogi človek se je prestrašil; zakaj prva zapoved, ki mu je stopila pred oči: Ljubi Boga nad vse, je bila tudi prva, ki jo je prelomil; njegovi brezbožni dvomi nad božjo pravičnostjo, nad pravičnostjo onega Boga, čegar neskončno usmiljenje je zdaj spoznal, so mu prišli v spomin in obseeno je šepetal:

»Dvomil sem...«

koro. A zelo ga je presenetilo, ko se Janez spovedal samo svojih dvomov nad božjo pravičnostjo in še par čis navadnih slabosti, potem pa molčal.

»Ali se ničesar več ne spominja sinko moj?« ga je vprašal pater osupe

»Ničesar več, pater.«

»Malo pomisli, sinko. Glej, krščanska družba ni tako kakor država; t kaj pride po priznanju zločina kaze tam pa po priznanju greha odpščanje.«

»Ko se pa ničesar več ne spominim.«

Pater je trenutek omahoval, potem je pa rekel: »Kaj pa tvoj zločin, sinko?«

»Pa kaj ste Vi verjeli?« je vzkliknil Janez in zardel od sramu in sklenil roke žalos en in presenečen.

»Verjel sem, sinko moj, verjel; p zdaj že nič več ne verjamem« je odgovoril menih, ki ga je ganila lepota čiste duše. Ni pomišljal več, ampak iztegnil je roke nad spokornikom i mu podelil odvezo.

Janez je potem razložil spovedniku, v kakšnih okoliščinah je Martin Lenuh umrl in kako je spravilo njeg v nesrečo hudobno obrekovanje Lopezinka in Salamanke. Ko je duhovnik zaslišal to ime, se je osupel zganil; malo časa se je pogovarjal z Janezom, potem pa se je poslovil bolj zgodaj kakor po navadi.

(Dalle)

vojaške predloge se je najbolj protivil poslanec Hull iz Iowa, ki je dokazoval, da ima vojna uprava dovolj streliva, katerega si je prihranila zadnja leta. V zalogi ima 28.000.000 patron in 650 tisoč izboljšanih Springfield pušk.

Dnevne novice.

+ **Inštalacija novega tržaškega škofa.** »Naša Sloga« je doznala iz popolnoma zanesljivega vira, da se bode vršila inštalacija novega tržaškega škofa gosp. dr. Andreja Karlina dne 19. marca, na praznik sv. Jožefa. Ta svečani čin bode izvršil prejšnji tržaški škof dr. Nagl s pomočjo Nj. Prezv. goriškega knez nadškofa dr. Sedeja in ljubljanskega knezoškofa dr. A. B. Jegliča.

+ **Iz deželnega odbora.** V Idriji slavi anarhija prave orgije. Liberalno-socialistični blok misli, da sme teptati postave in se norčevati iz oblasti. V zadevi Kopalove kleti sta bili vloženi pritožbi od dveh strank. Vkljub temu se je začelo takoj graditi, češ, potem se deželni odbor ne bo več upal stavbe prepovedati. Vkljub temu, da je bila zgradba opetovano brzojavno ustavljena, se je gradilo dalje. Pritožbi je bilo iz stvarnih razlogov ugoditi in vsled tega je stavbo odstraniti. Anarhistična družba misli, da se ne bo nihče upal postaviti izvršiti. Županstvo svoje dolžnosti ni izpolnilo. Celo deželna gostilničarska zadruga se je mobilizirala. Deželni odbor je sklenil: 1. Protipostavna zgradba se odstrani po organih deželnega odbora. 2. Deželni gostilničarski zadrugi se odgovori, da je prekoračila svoj delokrog, kar je tembolj obojati, ker je dobila subvencije od deželnega odbora. 3. Sodni zapisnik, ki vsebuje razžalitev deželne avtonomne oblasti, se pošlje prezidiju c. kr. deželnega sodišča v uradno postopanje. — Da se uredi razmere pri meščanski korporaciji v Kamniku, vpelje deželni odbor uradne poizvedbe. — Vršila se bo skupna konferenca deželnega odbora in c. kr. kmetijske družbe, da se uredi enotno postopanje pri pospeševanju živinoreje. — Pri deželnem odboru se bo v kratkem vršil poučni tečaj za zidanje živinskih hlevov.

+ **Napredek ljudske misli v Dalmaciji.** V mesecu januarju letos se je v Dalmaciji na polju ljudske in krščanske misli započelo, oziroma izvršilo naslednje delo: Izšle so »Pučke Novine«, ki imajo že krog 5500 naročnikov. Število naročnikov krasno opremljene »Mladosti« se je dvignilo od 2000 na 3000. V Splitu se je vršil tridneven poučni tečaj za kmečke mladence, ki je štel nad 80 udeležnikov. V Jesenicah se je osnovalo mladeniško društvo, ki ima že 105 članov. Za tobaka delavce v Imotskem, Sinju, Vrgovcu in Splitu so se ustanovile organizacije. V Imotskem se je vršila pravaška skupščina in po raznih drugih krajih razne druge priredbe. Ljudska misel in ljudsko delo v Dalmaciji torej vrlo napreduje.

+ **Poučni tečaj za mlade kaplane** se 14. in 15. t. m. vrši v Splitu. Predavanja bodo izbrana. Vsi se silno vesele na dr. Lampeta. Odziv za udeležbo je že doslej izvanreden, a zanimanje vsak dan narašča. Ni dvoma o najlepšem uspehu tega tečaja. Quod Deus facit.

+ **»Ungaro-Croata« se pomazari.** Več mažarskih bank, za katerimi stoji znani ameriški milijarder Vanderbilt, kojega hči je omožena z ogrskim magnatom Ludovikom Szechenyi, se pogaja s parobrodno družbo »Ungaro-Croata«, od koje ima največ akcij (534) Gorjup, da bi jih Mažari pokupili, vsako po 7000 K, dočim je njih normalna vrednost 2000 K. Gorjup je v principu že privolil in gre le še za en pogoj. Tako bo prišla ta velika parobrodna družba v mažarske roke, gosp. Gorjup, Slovenec, bo pa napravil zopet ogromen dobiček. Slovenec bo zavoljo dobre kupčije pomagal Mažarom do davne želje pomazari vse parobrodstvo v Idriji. Kjer se začne žep, tam se domoljubje navadno neha.

+ **Volitve v okrajni cestni odbor kamniški** so se izvršile v soboto dne 4. t. m. v Kamniku za S. L. S. zelo častno. Župani in občinski svetovalci so prihiteli na volišče v tolikem številu, kakor še nikdar (88). — Izvolili so odbornikom skoro soglasno odločne in odlične somišljenike S. L. S. in sicer: Andreja Mejača, župana v Komendi; Fr. Erce, župana v Vodica; Karola Prelesnika, župana iz Zupanjih; Ivana Malija, župana v Sp. Tuhinju in Ivana Šarec, občinskega svetovalec iz Radomlja; namestnikom župana Fr. Kogej iz Motnika in Ant. Pirnata, župana iz Homca. — V mestni občini Kamnik pa so porazili naši odborniki liberalno večino in zmagali s svojim kandidatom Jos. Kendo, kot

odbornikom in Lovrencem Bergantom kot njegovim namestnikom. Liberalni odborniški kandidat J. Žerovnik in njegov namestnik Rudolf Debevc sta ostala za en glas v manjšini. Veliki posestniki so izvolili za odbornika grašč. oskrbnika Wiltchnigga in za namestnika Iv. Stercina, industrijci pa župana Janežiča iz Domžal.

+ **Splitški škof.** Piše se nam: Iz dobro informiranega in verodostojnega vira doznajem, da bo za splitskega škofa imenovan dr. Anton Gjivoje, profesor in upravitelj zaderskega bogoslovja. Pravijo, da se njegovo imenovanje najbrže izvrši preje nego ono za Šibenik. S tem v zvezi je najbrže tudi škofovska konferenca na Hvaru, ki se v kratkem vrši; ni dvoma, da so gornjemu imenovanju vsi dalmatinski škofje naklonjeni. Dr. Anton Gjivoje je kakor ustvarjen za splitsko škofijsko stolico, mož, v vsakem pogledu na svojem mestu. Prišel bi nam kakor iz neba. Bog daj, da se njegovo imenovanje čim preje izvrši!

+ **Več vseučiliških profesorjev bogoslovja,** ki niso obvezani prisesti anti-modernistično prisego, so izjavili, da jo bodo prostovoljno; tako v Bonnu in v Monakovem.

+ **Pater Zapletal** na freiburški univerzi ni zaradi modernizma od stolice odstavljen. Vest je prišla bogve kako v nekatere liste, a ne odgovarja resnici.

+ **Katoliško nemško akademično društvo »Aargau«** na Dunaju je objavilo izjavo, v kateri obsoja gonjo drugih akademskih društev zoper znani dekret škofa dr. Nagla, kateremu izražajo svojo popolno udanost. — Torej je še vendar nekaj junakov, ki se ne boje liberalnega in nemškonacionalnega kričanja.

+ **Železninski kartel v Avstriji** bo zaslužil pri vsakem dreadnoughtu 12 milijonov, pri štirih torej, ki jih zdaj gradimo, 50 milijonov ekstraprofita! To so moderni roparji, kakor je dejal dr. Šusteršič v delegaciji.

— **Župnik rešil življenje dečku.** Na Bledu se je udril led 13letnemu dečku; boril se je precej časa s smrtjo. Kakih deset korakov stran je stal nek uradnik, ki pa ni imel poguma skočiti v jezero in rešiti otroka. Ko zagleda nesrečo župnik Kleindienst iz Begunj v daljavi več sto korakov, teče z vso silo na lice mesta ter z nevarnostjo lastnega življenja reši dečka iz vode. Še nekaj sekund in otrok bi bil utonil, bil je že skoraj nezavesten.

— **Poroča.** V inomestu se je poročila dne 1. t. m. gđna. Mici Hafner, hčerka pok. ravnatelja ženskega učiteljskega v Gorici, z g. Adolfom Messner, c. kr. profesorjem na državni realki v Dornbirnu na Predarlškem.

— **Nevarnega tatu** so prijeli v Znidarčičevi hiši v Renčah. Piše se Valentin Knez, star okoli 20 let, doma z Bleda. V obširnem Znidarčičevem poslopju je moral biti ta človek par dni ter se je dobro počutil na kašči. Hodil je po štacuni, po sobah, bil pri blagajni, jedno suknjo je ukradel in nekaj denarja, imel je tudi jedi in pijačo na kašči. Slednjič je zapazila gospa Znidarčičeva nekega človeka v nogavicah, ko je hitel na kaščo. Tam se je bil skril v neko luknjo, kjer pa ga je slednjič zasačil mladi Hilarij Pahor ter ga potegnil ven. Tat je priznal, da bi bil rad dobil še denar iz blagajne, da bi ušel v Ameriko — ali prišel je le do Gorice v zapore.

— **Umrl je** v Karlobagu župnik pop Matija Grünhut, star 68 let. Bil je vedno navdušen pravaš.

— **Nov odvetnik v Gorici.** V Gorici otvori te dni odvetniško pisarno dr. Karol Podgornik, od sedaj koncipient pri dr. Tumi.

— **Stavka mornarjev.** Iz Spljeta poročajo da so pričeli stavkati mornarji štirih parobrodov društva »Dalmatia«.

— **Brata umoril.** Iz Reke poročajo, da so na poti, ki vodi iz Petercev v Šaršone, našli umorjenega slepega A. Petre. Aretirali so njegovega brata Mateja, katerega sumijo, da je umoril brata, s katerim sta se pravdala in bi v soboto morala biti v Trstu sodnijska razprava.

— **Češko dijaštvo in dogodki v Krakovu.** Praga, 3. februarja 1911. — Dne 2. t. m. je sklicalo svobodomiselnost dijaštvo češke univerze shod, na katerem naj bi se označilo stališče napram dogodkom v Krakovu. Prvi je govoril Zimmer, ki je poudarjal, da so bile enkrat vse šole svobodomiselnost (?). Polagoma pa se jih je začel polasčati klerikalni zmaj. Da spravlja vedno bolj ljudske šole v svojo oblast, to še naj bo, ali da skuša urediti na univerzo, to je velikanska nevarnost za svobodno raziskovanje znanosti. — Drugi referent Rosenberg je v glavnem sledeče

povedal: »Krščanski ved sploh ni, še manj pa krščanske socijologije.« Pojasniti nam je tudi vzrok, zakaj so pričeli dijak v Krakovu s stavko: »Svobodomiselnost dijakov so priredili brez dovoljenja shod v dvorani, kjer je ravno imel predavati dr. Zimmermann. Ko je rektor zahteval od predsednika, naj shod zaključi, se je ta uprl. Radi te nepokorščine je bil izključen on in še dva druga radi nedostojnega obnašanja. Šlo se je tedaj edino za disciplinarno opravičeno kazni in zato so ostali pričeli štrajkati in prirejati krajevale. — Zastopnika »Lige katoliških čeških akademikov« g. Vyčanek in g. Bartoš sta podala nasproti tem neznanstvenim in smešnim izjavam svoje odločno katoliško stališče in pokazala na celo razburjenje kot rezultat Judov in socialnih demokratov, ki hočejo s tem izraziti svojo jezo nad krščansko-socialnim gibanjem na Poljskem, ki hoče poljski narod rešiti iz judovskih oderuških rok. — Stališče slov. katol. dijaštva v Pragi napram stavkujočim v Krakovu je označil g. jur. Strižič: Trije dijakovi so bili radi neposlušnosti kaznovani in radi te disciplinarno opravičene kazni se nam zdi njih stavka nepotrebna, tudi ako bi ne imeli mi kot katoliki še drugega vzroka biti proti njej. — Zanimivo je tudi stališče, ki je je zavzel g. Krivic kot zastopnik naprednega (ne radikalnega) dijaštva v društvu »Adrija«. Izjavil je, da slovenski dijakovi niso stavalji ob Wahrmondovi aferi radi nevarnosti svobodne znanosti, ampak da ne bi dobili od vlade teološke fakultete v Ljubljani; sedaj pa bodo šli v boj, da ne dobijo Slovenci docentur v Krakovu. Da jih bo pa Svaz češkega studentstva v tem boju podpiral, hočejo sedaj to ukreniti, kar bo »Svaz« sklenil. Na te besede izjavi g. Zavadlal, da je res smešno, ako nima slov. napredno dijaštvo več vzroka, da bi podpiralo stavkujoče v Krakovu. Še bolj smešno pa je, da se izjavi to storiti, kar češko dijaštvo, ki ni še določilo svojih korakov. To se ne pravi svobodno po razumu, ampak na komando marširati. — Po daljših debatah je končno svobodomiselnost dijaštvo sklenilo določiti komitè iz sedem članov, ki bi si dopisoval z ostalimi univerzami. Torej nič posebnega. Svobodomiselnost dijaštvo čuti po večini samo, da ni vzroka za resno razburjenje.

— **Spor med radikalnimi Srbi.** Med novosadskim strankinim vodstvom in med radikali na Hrvaškem je že dalj časa vladalo nesporazumljenje — v prvi vrsti radi neklih osebnih vprašanj. Minoli petek se je tedaj v Zagrebu vršila konferenca zaupnih mož radikalnih Srbov na Hrvaškem, ki je sklenila izstop iz ogrske organizacije. Hrvaško-slavonski radikalni Srbi si ustanove lastno stranko s sedežem v Zemunu. Nasproti vladi ostanejo v opoziciji.

— **V spomin zrakoplovcu.** Na trdnjanskem obzidju v Belgradu, kjer je ponesrečil Rusjan, vzdajajo spominsko ploščo z Rusjanovim reliefom, v parku Kalimegdan mu pa postavijo baje mramornat kip. Za rodbino Rusjanovo so nabrali v Srbiji doslej 10.000 dinarjev.

— **Smrtna kosa.** v Mühlendorfu pri Šopronju na Ogrskem je umrl predvčeršnjim stavbeni podjetnik g. Jakob Ongaro, oče gospe Roze dr. Gregorinove v Trstu.

— **Upor strežnikov v goriški deželni norišnici.** Strežniki v novi deželni norišnici v Gorici so se te dni uprli ravnateljstvu radi pretežkih del, ki jih morajo opravljati in radi premalega plačila. Le-ti so večinoma Slovenci, dočim imajo vse višje in boljše službe Lah. Strežniki so tudi zahtevali, naj se ž njimi govori slovenski, ne pa izključno laški. Ravnateljstvo jih je potolažilo z raznimi obljubami, vendar se ne vé, ali se bo teh obljub tudi držalo. V interesu uprave je, da se napravi red in da se postopa tudi z našimi ljudmi v smislu pravičnosti.

— **Tatvina 20.000 kron.** Iz Trsta poročajo: G. Angel Stibel, lastnik gostilne v Carduccijevi ulici št. 33, je pred sinočnjim ob 9. uri sedel pri mizi v svoji gostilni s svojim sinom Karlom in posestnikom Ivanom Punis iz Zdrnja pri Oprtju. V omenjenem lokalu je bilo sicer še okoli 20 oseb. Nekoliko pozneje je Stibel opazil, da mu je iz notranjega žepa suknje zmanjkala vložna knjižica »Cassa di Risparmio«, glaseča se na znesek 20.000 K. Gospod Stibel trdi, da je absolutno izključeno, da so ga okradle osebe, ki so sedele ž njim skupaj pri mizi. Vložna knjižica je bila seveda takoj amortizirana.

— **Deset mesecev štrajka** je rudarji v Westmorelandu. Med štrajkujočimi je mnogo slovenskih rudarjev, ki so si ustanovili poseben štrajkarski

odbor, ki je objavil oklice za podporo po ameriških slovenskih listih.

— **Poročili** so se v Clevelandu Anton Bogataj z Ivano Šturm, Anton Hrvat z Rozi Sinko.

— **V Kranju** so pokopali v petek slugo gasilnega društva Roša, ki je bil pri društvu 32 let.

— **Iz Adlešič,** 3. februarja. Zmrznil je dne 30. januarja ponoči okoli 10. ure v Tribučah poleg Kala na poti proti Bojancem blizu šole Jure Cvitkovič, po domače Vajvoda iz Tribuč hišna številka 64, kočar, nekdanji večletni cerkovnik, star 58 let. Šel je iz semnja iz Vinice s tremi tovariši sosed. Na potu pa mu je prišlo slabo, menda zato, ker je pil letošnje slabo vino in žganje na semnju. A tovariši so ga pustili že blizu vasi samega, četudi je tožil, da mu je slabo in je bila huda zima. Drugi dan so ga našli zmrznjenega.

— **Preiskava** se je vršila te dni v laškem športnem društvu »Pietas Julia« v Pulju. Laški listi pravijo, da policija ni nič našla.

— **Dežena blaznica** v Gorici se slovesno otvori 15. t. m. V novi blaznici ni vse laško, kakor laže »Soča«, ampak je vseskozi varovan dvojezični značaj dežele.

— **Samoumor sivolase zakonske dvojice.** V Celovcu sta izvršila samoumor 70 let stari krojaški mojster in njegova 72 let stara soproga. Zamašila sta peč in se zadušila. Vzrok: ubogi obrtnik vsled starosti ni mogel nič več zaslužiti.

Ljubljanske novice.

Ij G. kaplan Kopitar bo jutri ob pol osmu uri zvečer v »Ljudskem Domu« predaval o Slovencih na Kočevskem.

Ij Umria je v Kamni gorici na Gorenjskem gospa Kristina Globočnik, rojena Toman, fužinarjeva vdova in posesinica, mati c. kr. stolnika g. Fran Globočnika. Svetila ji večna luč!

Ij Namesto venca na krsto gospe Ivane Šusteršič je podaril sveinik trgovske in obrtne zbornice, trgovec g. Fran Zorec, 10 K za slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«. Prisrčna hvala!

Ij Mrivim proglašen otrok zopet oživel. Po Ljubljani se govori, da je bil nek otrok v tukajšnji cesarice Elizabeti otroški bolnici od zdravnika mrtvim spoznan ter mrtvaški list zanj izpolnjen in podpisan v svrhu naznanila na magistrat. Matji je otroka objokovala, a ko pride drugi dan k napovedanemu pogrebu, dobi otroka, za katerega je bila že prejšnji dan pripravljena krsta, zopet oživljenega. Sreča je menda, da otroka še niso v mrtvašnico položili, sicer bi bil najbrže tam zmrznil. Zahtevamo, da se zadeva oblastveno preišče.

Ij Častni večer, prirejen včeraj v Rokodelskem Domu v proslavo zaslug, ki si jih je pridobil g. delovodja Rudolf Vrančič za Katol. društvo rokodelskih pomočnikov, je v vsakem oziru izborni uspel. Slavnosti se je udeležilo prav izbrano, odlično občinstvo; zlasti so bile dobro zastopane naše organizacije: Kršč. soc. zveza po g. predsednici Fr. Eberlovi z lepim številom gospe in gosposki članici, Slov. kršč. soc. zveza, Obrambna zveza obrtnikov po načelniku g. J. Weiblu, Šentpeterska Prosveta po g. podpredsedniku Srebotu, Prometna zveza po g. načelniku Koleša in tajniku Trtineku, itd. Navzočih je bilo večje število mojstrov in obrtnikov, med njimi načelnik krojaške zadruge g. Fr. Jeločnik in svetnik trgov. in obrtne zbornice g. Fr. Zorec. Izmed duhovščine omenjamo g. stolnega kanonika J. Sušnika. — Zasluge slavljenčeve sta nam opisala gg. Alojzij Stroj in dr. Josip Jerše. Povdarjala sta zlasti trudoljubivo in vstrajno delovanje g. R. Vrančiča za vzgojo igralcev, njegovo požrtvovalnost, s katero pridobiva mladi naraščaj za društvo in njegovo zgledno delovanje za prosep naše organizacije sploh. Vse druge točke obširnega sporeda so bile — kakor smo že vajeni pri prireditvah v Rokodelskem Domu — vestno pripravljene in v popolno zadovoljnost prednašane. G. pevovodja P. Gorjup je s svojim dobro izvežbanim zborom dosegel prav lep uspeh, na katerem moramo njemu in pevcem prav iskreno čestitati. Z živahno pohvalo je občinstvo sprejelo nastop g. solista Avgusta Jeločnika in pevca kupletov, g. Rado Jeločnika. — V igri »Dva nočna čuvaja« je slavljenec, g. R. Vrančič, tudi sam nastopil. Povdarjali smo že večkrat, da se on kot igralec odlikuje z univerzalnostjo, s katero dobro prouči vsako ulogo in jo z globokim umevanjem prednaša, zlasti je pa dosegel najlepših uspehov v izborni pogojenih vlogah dobrega komika. Občinstvo ga je včeraj odlikovalo z viharo pohvalo, kadarkoli se je nudila prilika

za to. Igralci so slavljenca poklonili koncem prvega dejanja lep šopek in kot spominsko darilo Kat. društva rokodelskih pomočnikov dragoceno uro s krasno verižico. Igra sama je dosegla v drugem dejanju prav lep uspeh, h kateremu sta poleg slavljenca pripomogla z dovršenim, premišljenim igranjem gg. Peterlin in Tomažič. — Da izpolnimo svojo časnikarsko dolžnost, moramo še omeniti, da je društveni predsednik pred igro prebral dve brzojavki, v katerih g. R. Vrančič čestitajo Kat. društvu rokodelskih pomočnikov na Vrhnik in gg. Majce, Mašič in Dostal na Dunaju. Tudi mi se pridružujemo čestitkam z željo, da bi g. starosta Kat. društva rokodelskih pomočnikov tako uspešno kot do sedaj deloval za društvo tudi v bodoče.

Ij Društvo zdravnikov na Kranjskem je pri zadnji odborovi seji sklenilo, da bo odsihod redno vsako drugo sredo prirejalo prijateljske sestanke, in sicer v Tratinčevi restavraciji »Zlata kaplja« na sv. Petra cesti. Prvi tak sestanek se vrši v sredo, 8. t. mes., ob 8. uri zvečer. Gospodje kolegi se uljudno vabijo k udeležbi.

Ij Anonimna pisma razpošilja že nekaj časa o raznih osebah neka zlobna roka po Ljubljani. Sedaj je pričela razpošiljati tudi pisma s ponarejenimi podpisi. Toliko v primeru ravnanje vsem, ki bi dobili kako čudno pismo.

Ij Koncert »Glasbene Matice« se je vršil sinoči pod čilim vodstvom ozdravlega vodje g. Hubada. Uspeh je bil povprečno prav dober, mestoma izborn. V zaslugo štejem dejstvo, da je koncert hotel podati nekako bilanco novejšega gibanja med slovenskimi skladatelji. Jako lep vtis so napravili solidni, v strukturi ne ekscelentni in z moderno, bolesto harmonijo ne prenasličeni zbori Gerbičev, Aljažev in Ferjančičev, zanimanja pa so zbujaali dovolj Adamičev in Krekovi moderni svetovni struji več ali manj približno prilagojeni zbori raznih dimenzij in različnega, seveda ne vselej paralelnega, v gotovih točkah sicer precej intimnega, pa pomanjkajoče bujnega čustvovanja. Tu in tam se mi je zdela interpretacija sicer dobra, pa vseeno malo vsiljivo se ponasajoča, četudi ne kvareča. Program je bil priznani predolg, zbor grupiran kot obično, Filharmonija precej močno zasledena še z goslači gojenci in drugimi.

Ij Umrl je v Mariboru znani mojster na citre g. Jožef Omuletz star., star 73 let.

Ij Ljudsko štetje. Poleg 38.645 civilnih stanovnikov šteje Ljubljana dandanes tudi še 3066 aktivnih vojakov. Skupno prebivalstvo Ljubljane znaša torej 41.711 ljudi.

Ij Umarli so v Ljubljani: Jurij Obrovnik, soboslikar, 33 let. — Antonija Varogo, delavica tobačne tovarne, 29 let. — Neža Jerman, delavčeva žena, 25 let. — Filip Škerjanc, posestnikov sin, 5 let. — Ivan Hinek, pekovski pomočnik, 37 let. — Marija Janež, mesarica, 57 let. — Uršula Gaberšek, zasebnica, 74 let. — Josipina Klopčič, žena uslužbenca južne železnice, 56 let. — Amalija Pinosa, pomožna usmiljenka, 23 let. — Uršula Omahen, zasebnica, 72 let. — Franja Seliskar, pomožna usmiljenka, 26 let. — Mihaela Novak, hči trgovskega poštika, 16 mesecev.

Ij Kap zadela. Ko je včeraj dopoldne sedel v neki gostilni v Kolodvorski ulici pekovski pomočnik Ivan Hinek, rojen 1873. v Stražišču pri Kranju ter v Mokronog v krškem okraju pristojen, se je nenadoma zgrudil in bil takoj mrtev. Policijska komisija je dognala, da ga je zadela kap. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Pokojniku so svoj čas v deželni bolnišnici odstranili štiri rebra.

Ij Nepoboljšljiv. Predvčerajšnjem je prišel policiji dobro znani Ljubljancan Karol Spindler k neki stranki na Poljanski cesti beračit ter pri tem izmaknil 14 K vredne hlače. Ko ga je policija še isti dan izsledila, je Spindler tatvino priznal in je imel ukradene hlače že oblečene. Spindler je bil že 48-krat predkaznovan, poleg teh kazni pa je bil že trikrat v prisilni delavnici.

Ij Policijske raznoterosti. Ko je minuli teden čuvaj v Mestnem logu zaslačil pri pobiranju drv neko dninarico in jo zaradi tega grajal, vrže ta drva vanj in ga poleg tega še temeljito ošteje. — Na Bregu je izgubil nek deček zavitek, v katerem je bilo dva para rokavic, gledališka havbica in še nekaj drugih reči v vrednosti 12 K. To je našla neka 16letna deklica ter vse reči obdržala zase. Policija jo je izsledila

in ji navedene reči odvzela. — Na Marije Terezije cesti je preteklo noč stražnik naletel na nekega pijančka, ki je ležal bosonog na cesti. Spravil ga je v varnejše zavetišče. — Zaradi beračenja je v soboto ponoči stražnik aretoval 31letnega dninarja Jakoba Koršeta iz Zelmelj. Navedenec je bil že zadnjič prijet, ker je po hišah sumljivo stikal. Goršeta zasleduje tudi tukajšnje okrajno sodišče v policijski tiralici zaradi suma goljufije. Nadalje sta bila tudi aretovana 46letni, že ponovno predkaznovani dninar Gregor Fortuna iz Gorenjskega in 25letna Uršula Gerjevič iz Spodnjega Štajerja, zaradi postopanja. — Dne 30. m. m. je ukradel nek 15letni ključarski vajenec v družbi svojega mlajšega tovariša z mreže pri mestnem drsališču fine drsalke z jermeni vred. Policija je bila obveščena z anonimnim pismom, a se ne ve, čigave so drsalke. Lastnik naj se oglasi pri policijskem uradu, soba št. 5.

Štajerske novice.

Ij V Slovenjem Gradcu pri »Ljudskem štetju« so našli 907 Nemcev in 256 Slovencev.

Ij Nečuvna surovost. Pri posestnici Neži Sikošek v Kozjem je bila na hrani in na stanovanju neka Katarina Kelher. Sikošek je mislila, da bo bolna Kelher svoje premoženje njej zapustila. Ko je pa te dni izvedela, da je Kelher napravila oporoko v korist svojim sorodnikom, jo je to tako raztogotilo, da je zagrabila na smrt bolno starko, jo vrgla iz postelje, jo nesla na prosto ter jo vrgla v sneg, kjer je starka obležala. Ko so starko njeni sorodniki dobili v snegu, je bila že tako premrzena, da je kmalu na to umrla.

Ij Nepošten davčni eksekutor. Pred mariborskim sodiščem je bil obsojen radi poneverjenja davčni eksekutor Anton Simončič v dvamesečno ječo.

Ij Na svinčnik si nabodel oko. V Celju se je igral s svinčnikom štiriletni sinček okrajnega komisarja dr. Rudolfa Brešarja. Deček je nakrat padel in si pri tem oko nataknil na svinčnik. Oko je izgubljeno.

Razne stvari.

Črna smrt grozno mori ljudstvo na Daljnem Vzhodu. Harbin, ki je imel 40 tisoč prebivalstva, jih ima zdaj samo še 6000, vse drugo je pobrala kuga. Vsak dan umre v kitajskem predmestju 150 oseb. 2000 trupel je požganih, 4000 pa še ne! V Hulanu leže mrtlič na kupu kakor gora in čakajo, da jih poberejo naliivi spomlad. Dr. Michel v Harbinu, ki je na kugi obolel, si je sam ubrizgal novo Ehrlichovo antiseptično sredstvo, pa je vendar umrl. Nevarnost, da se še Evropa okuži, je velika.

Podčastnik umoril podčastnika. V Budimpešti so našli v vojašnici mrtvega narednika vojaške godbe Hermana Gramma iz Budimpešte. Dognalo se je, da ga je umoril njegov tovariš Mihael Šmidek, s katerim je do jutra popival.

Novice iz Amerike.

Slovenski Dom si postavijo slovenska društva v Franklinu Po. Tudi Slovenci v Pittsburgu si postavijo svoj Dom.

Kamenje je ubilo rojaka. V Thomas W. se je udrlo v rovu kamenje na rojaka Josipa Cvetana in ga ubilo.

Umrl je v La Salle 52 let stari Fran Mazek z Igra pri Ljubljani, kjer zapušča sina.

Rojak ponesrečil. V Rockdale, Ill., je ponesrečil slovenski rojak Jakob Kokl. Pripeljali so ga v bolnišnico sv. Jožefa v Jolietu. Opeknel se je s parom. Rojaki upajo, da bo okrevati.

Slovenska grobova. V Čikagi je umrl J. Berčič, doma iz Stare Loke na Gorenjskem. — Na poškodbah, ki jih je dobil v premogovniku je umrl v Marianna Pa. rojak Anton Zidar.

Telefonska in brzojavna poročila.

AVDIENCE PRI CESARJU.

Dunaj, 6. februarja. Cesar je danes v daljši avdijenci sprejel barona Bienenrtha in šefa generalnega štaba Konrada pl. Hötendorfa.

BANČNI PROVIZORIJ.

Dunaj, 6. februarja. Radi odpora ogrske zbornice proti bančni predlogi je podaljšani provizorij z avstro - ogrsko banko do 1. maja t. l.

SRBSKI KRALJ V RIMU.

Rim, 6. februarja. Srbski kralj Peter zapusti Beograd 12. t. m. ter preko Reke odpotuje v Rim. Prvo noč bo prenočil v Florenci, odkoder potuje v Rim. Avdijenca pri papežu ni nameravana.

POŽAR POSLOPJA TURŠKE PORTE V CARIGRADU.

Carigrad, 6. februarja. Poslopje visoke porte je ponoči deloma pogorelo. Ogenj se je najprej pojavil ob 4. uri zjutraj v sredi porte ležečem brzojavnem uradu. Uradi državnega sveta so deloma vsi pogoreli, uradi velikega vezirja pa popolnoma. Oni deli poslopja, kjer se nahajajo pisarne zunanjega ministra in dvorana ministrskega sveta so bili rešeni. Arhiva notranjega ministrstva in državnega sveta sta popolnoma pogorela. Na pogorišče so došli vsi ministri. Kaj je vzrok požaru, se še ne ve.

PROTI IREDENTI V ITALIJI.

Magdeburg, 6. februarja. »Magdeburger Zeitung« poroča iz Rima: Italijanska vlada je naročila vsem prefektom, da ne smejo trpeti nobenih iredentističnih proklamacij.

KAKO SE LAHI OBOROŽUJEJO.

Rim, 6. februarja. 15. t. m. se v navzočnosti oblasti v ladjedelnici Castellamare začno graditi veliki križarki »Nino Bixio« in »Marsala«.

VELIKA NESREČA PRI SANKANJU.

Dunaj, 6. februarja. Na Semerniku se je včeraj pri sankanju zgodila velika nesreča. Ko je bilo že mrčno, se je sankala neka družba, ki pa v mraku ni opazila pravočasno kurve ter se je z vso silo zaletela v kurvo in preko nje. Dr. Grohmann in ga. de Mayo sta priletela v drevesa ter sta bila takoj mrtva, g. de Mayo si je pretresel možgane, zlomil si roko in dobil nevarne notranje poškodbe, okrajni glavar pl. Lorang je lahko poškodovan, g. Forster je nepoškodovan.

ŽRTVI VRBSKEGA JEZERA.

Celovec, 6. februarja. Led se je udril, ko sta drsala 14letni čuvajev sin Valter Hasslacher in sin neke dekle. Dečka sta utonila.

MONSIGNOR WEISS.

Celovec, 6. februarja. Nemški listi poročajo, da se sodnijsko preganjani, kraha centralne posojilnice krivi monsignor Weiss nahaja v Minnesotti.

POSLEDICE CARINSKE VOJSKE MED BOLGARIJO IN TURČIJO.

Sofija, 6. februarja. Bolgarsko finančno ministristvo je obvestilo carinske urade, da morajo imeti konserve rib, mandeljnovno testo, olja, milo, marmor, kože, bombaž, bombažovi izdelki in svilna tančica certifikate, ki označijo, kje da so bile stvari izdelane, ker bi jih drugače tako obravnavali, kakor se obravnava turško blago.

SINGERJEV POGREB.

Berolin, 6. februarja. Pogreb umrlega soc. demokratskega voditelja drž. poslanca Pavla Singerja je bil velikanski. Pogreba se je udeležilo 100.000 oseb.

STAVKA ŽELEZNIČARJEV NA ŠPANSKEM.

Madrid, 6. februarja. Odbor železničarjev je sklenil, da železničarji prično s stavko, ako se jim ne da zadoščeno. Ministrski svet se je posvetoval o odredbah za slučaj stavke.

GENERAL CRONJE UMRL.

Klerkdorp (Transval), 6. februarja. Bivši burski general Piet Cronje, eden najslavnejših vojskovodij v burski vojski leta 1898. je umrl.

ATENTAT NA PERZIJSKEGA FIN. MINISTRA.

Teheran, 6. februarja. Najnovejša vesti poročajo, da fin. minister, na katerega sta v soboto streljala dva človeka ni lahko ampak težko ranjen. Zdravniki upajo, da mu ohranijo življenje.

PREKINJENA ZVEZA Z RUSIJO.

Lvov, 6. februarja. Zaradi snežnih zametov je prekinjena železniška zveza s Podwoloczysko, oziroma z Rusijo.

TIHOTAPCI V OKLEPNEM AVTOMOBILU.

Kolin, 6. februarja. Zasledili so veliko inozemsko nemaško tihotapsko družbo, ki ji pripada tudi nekaj inozemskih železniških uradnikov. Vtihotapljali so blago v Nemčijo po železniški progi Nymburg - Cleve - Duisburg in z oklepnim avtomobilom, s ka-

terim so vozili zvečer blago v Nemčijo. Carinski stražniki so sicer večkrat streljali na avtomobil, a seveda brez uspešno.

POŽAR MED OPERACIJO.

London, 6. februarja. V westendski bolnišnici so operirali zdravniki v navzočnosti dijakov nekega bolnika, ko so zapazili, da gori strop. Nihče pa ni izpregovoril besedice, da ne prestrašijo bolnika. Bolnika so prenesli v sosedno dvorano, ne da bi mu bili naznanili zakaj.

ZMRZNJENI TURŠKI VOJAKI.

Sofija, 6. februarja. Zmrznilo je več turških vojakov v gorah, kjer so strazili turško-bolgarsko mejo.

VELIK POŽAR V LONDONU.

London, 6. februarja. V Cityju, središču Londona, je uničil požar dragoceno, petnadstropno hišo. Proti požaru je nastopilo 20 požarnih oddelkov.

VOLKOVI NA RUSKEM POLJSKEM.

Vratislava, 6. februarja. Z Rusko Poljskega se poroča, da volkovi vsled hude zime strašno gospodarijo. V bešinski okolici sta vdrla dva volkova celo v neko kmečko hišo, kjer sta napadla ljudi in je en volk obgrizel dekle. Volkovi osobito napadajo živino.

NESREČE NA MORJU.

Valencia, 6. februarja. Morje je vrglo na suho dva utopljenca mornarja potopljenega španskega parnika »Abarche«.

Sagunt, 6. februarja. Pri Peniscoli se je potopilo šest ribiških ladij. Utonilo je 19 oseb. Kaj da je s 50 ladjami, ki jih pogrešajo, ni znano.

PRETEP NA PETERBURŠKEM VSEUČILIŠČU.

Peterburg, 6. februarja. Ker je oblast pregnala osem revolucionarnih akademikov v archangelsko gubernijo, so priredili revolucionarni akademiki na peterburškem vseučilišču shod, na katerem so razobesili zastavo z napisom: »Proč s samodržstvom!« Nerevolucionarni akademiki so pa raztrgali zastavo, nakar so se akademiki tako stepli, da je bilo veliko dijakov ranjenih.

GROZNO GOSPODARSTVO KUGE.

Peterburg, 6. februarja. »Peterburška brzojavna agentura« poroča, da umre v Kvančaniru na kugi vsaki dan najmanj 100 oseb.

Peterburg, 6. februarja. »Novo Vreme« poroča iz Harbina, da so dozdej sežgali 700 na kugi umrlih oseb, 5000 mrličev še niso mogli sežgati.

TRŽNINA CENTRA.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 6. februarja.

Pšenica za april 1911	11.51
Pšenica za maj 1911	—
Pšenica za oktober 1911	10.95
Rž za april 1911	8.18
Oves za april 1911	8.66
Koruzza za maj 1911	5.89

Efektiv trdnje.

Doječe matere

Pristna le s to znamko — ribičem — kot garancijam za kakovost Scott-ovega ravnarja!

dobe s Scott-ovo emulzijo nove moči ne samo zase ampak tudi za otročička. Mleko se pomnoži in je redilnejše; dete postane naravno cvetoče in živahno. Njen okus je prijeten in ni nikoli zoperen, celo pri daljšem uporabljenju. Še več, 3109

SCOTT-OVA emulzija

je gotovo bistveno bolj učinkujoča kot navadno ribje olje, in več sto babic najtopleje priporoča v svojih pismih Scott-ovo emulzijo.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 v. Dobl se v vseh lekarnah.

Več lepih, za vile, zasebne kakor tudi delavske hiše primernih

stavbenških parcel

je pod ugodnimi plačilnimi pogoji na prodaj. Zelo primerne so tudi za napravo kake gostilne ali trgovine. — Več se izve pri imetitelju **JOSIPU PERDANU V LJUBLJANI.** 278

H. SUTTNER

Ljubljana Mestni trg

urar, prva največja domača exportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici.

Tovarniška varstvena znamka: „IKO“

„IKO“

